

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 10 Grudnia v. s. 1826 roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE:

St. Petersburg d. 1 grudnia.

(z Ruskiego Inwalida.)

Znany ślepy poeta, P. I. Kozłow, temi dniami wydał na świat, kształtnie przez siebie wytłumaczone z angielskiego poema Lorda Bayrona pod tytułem: *Dziewica z Abidos*. Pracę tę swoją poświęcił NAYJAŚNIEJSZEY CESARZOWEY JEYMOŚCI ALEXANDRZE FEDOROWNIE. Poświęcenie to, wyborym napisane wierszem, od CESARZOWEY JEYMOŚCI z odznaczającą przyjęte zostało łaskawością, oświadczoną w Imieniu NAYJAŚNIEJSZEY PANI, przez list sekretarza CESARZOWEY JEYMOŚCI do tłumacza pisany. Poeta nasz stał się godnym otrzymać ze szczerobliwości MONARCHINI nader kosztowny brylantowy pierścień.

CESARZ JEGOMOŚĆ, któremu tłumacz miał szczęście złożyć exemplarz swojego poematu, Nayłaskawie obdarzył go dwoma tysiącami rubli. Tak pochlebne względy Nayjaśniejszych Protektorów Oczystey Literatury na prace poety bez wzroku, nowemi go obdarzą siłami do kończenia nowego poematu własnego: *Xięźniczka Dolhorukowa*. Sądząc z ułamków, już wygotowanych, poema to zapewni dla P. Kozłowa miejsce obok naypierwszych pisarzy oyczystych, i będzie, jak jego *Mnich*, tłumaczone na wszystkie języki oświeconey Europy.

Dnia 27 oktobra, w którym Kościół święci pamięć ś. męczennika *Nestera*, pierwszego z naszych kronikarzy, Towarzystwo historyi i starożytności rossyjskich w Moskwie, odprawiło posiedzenie publiczne, pod prezydencją P. Jenerała majora *Pisarewa*, Kuratora uniwersytetu, w obecności Przenaywielebniejszego *Cyrylla*, wikaryusza metropolii moskiewskiej, a członka honorowego towarzystwa. Posiedzenie rozpoczęło się od czytania ody, z okoliczności Koronacyi N. CESARZA JEGOMOŚCI, napisaney przez P. *Mierzłakowa*; po której nastąpiło kilka rozpraw, wcale ciekawych, o starożytnościach krajowych. (J. d. St. P.)

Odessa, dnia 12 listopada.

(Journal de St. Petersburg.)

Dnia 4 h. m. zakończył życie w Benderze Jenerał-porucznik *Foerster*, naczelnik inżynierów 2ey armii, w 70 roku wieku swego. Był on rodem z Brunświku; rozpoczął naprzód zawód wojskowy w Prussiech, a później przeniósł się do służby Rossyjskiej, w której przez lat 40 zostawał w korpusie inżynierów, będąc jednym z nayznakomitszych oficerów, tak dla swey gorliwości, jako i nauki. Będąc półkownikiem, kierował robotami około twierdz, wznoszonych w kraju pomiędzy Bugiem a Dniestrem położonym, i podówczas świeżo zdobytym na Turcyi. On to, pod dozorem zmarłego Xięcia *Richelieu*, przewodniczył budowaniu wszystkich gmachów publicznych, które się następnie wznosiły w Odessie. Później, służył z naywiększym odznaczeniem się w ostatney wojnie przeciw Turkom, i w wojnie francuzkiej. Pomimo podeszłego wieku, cieszył się jednak zupełnym zdrowiem i dochował zupełną moc umysłu, przyjemną wesołość humoru i rzad-

ką czynność w powierzonym sobie obowiązku. Trudy, których doświadczył zeszłego lata, a które, jak dawniej, lekce ważył, stały się przyczyną choroby, a następnie śmierci.

— Od dnia 1 b. m. wyszło z naszego portu 55 okrętów; 35 zaś puści się pod żagle, jak tylko ładunek swój uzupełni. Lubo dosyć spóźniona pora, dobrze atoli sprzyja żegludze. Liczba okrętów weszłych do naszego portu, w przeciągu roku, wynosi do 431; wyszło zaś 383.

KRÓLEWSTWO POLSKIE.

Warszawa d. 11 grudnia.

(z Monitora Warszawskiego.)

N. CESARZ i KRÓL, pod dniem 12 listopada r. b., ozdobić raczył orderem ś. Stanisława trzeciej klasy JP. Jana *Wodarskiego*, Sekretarza referenta biura Rady stanu, pracującego w kancelaryi JW. *Nowosilcowa*, Taynego Rady, Senatora Cesarstwa.

— Obecni w tej stolicy kawalerowie wojskowego orderu, *Dawcy zwycięstw ś. Jerzego*, dnia 8 b. m., jako w święto tegoż orderu, znajdowali się w zamku na nabożeństwie i zwykłym obrzędzie.

— Nabożeństwo jubileuszowe wczoraj skończyło się w kościele XX. Augustyanów; a dziś rozpoczyna się w kościele parafialnym ś. Alexandra.

— Przybył do Warszawy P. *Pick* z nową kosmorama, składającą się z kilkudziesiąt widoków pędzla znakomitych artystów. Te obrazy tém przyjemniejszymi będą tutejszey publiczności, że przedstawiają dokładnie naypiękniejsze okolice Krakowa: Oyców, Piaskową Skagę i t. d.; są oraz widoki wewnętrzne Wieliczki, jakby w naturze wyobrażające tę szczególną kopalnię.

— *Józio Krogulski* dał koncert we Lwowie. Wszyscy z zadziwieniem słuchali go i z zadziwieniem odeszli. Na powszechne żądanie daje drugi koncert.

— Gazety paryskie donoszą, że Król Jmó pruski udzielił aktorom warszawskiego teatru francuzkiego, PP. *Duruissel*, *Hervet* i *Delcour*, 3oletni przywilej na teatr francuzki w Berlinie.

— Redakcyja *Kurjera warszawskiego* odebrała list wyrażający życzenia wielu osób, mieszkających w Zamościu i jego okolicach, aby w témże mieście mogło się utworzyć towarzystwo dramatyczne polskie, złożone z 10 do 12 aktorów płci obojey. Amatorów tamedzni nie wymagają tragedyi, wiedzą oraz, iż opery trudno przedstawiać; żądają przeto komedyy i komedyo-oper. Zapewniają 150 biletów abonowanych i lokal na scenę bezpłatny.

NIDERLANDY.

Bruxella d. 24 listopada.

(Journal de St. Petersburg.)

P. Henryk *Willock Late*, sprawujący interessa Króla Jmci Angielskiego w Persyi, jadący gońcem do Londynu, przybył tu wczora wieczorem.

— Gazeta Hageńska przytacza wiele epok, które wystawiały w Grönindze obraz podobny dzisiejszemu. Kłęska rozpostarta teraz nad tém miastem, dotykała je w r. 1456, 1623 i 1727. Nie dochowano zdaje się pamiątki, względem sposobu ratowania chorych. Co do dwóch pierwszych epok, nie ma się czemu dziwić; lecz w trzeciej u-

kazał się sławny *Boerhave*; nauka była już utworzona; musiano już zaczynać robić obserwacje porządne. Epoka dzisiejsza, tę przynajmniej koryść przyniesie, iż będzie mogła stać się użyteczną wiekom następnym, co do podania wiadomości o rozmaitych sposobach leczenia, używanych i względnych ich skutkach.

— Podług opisu statystycznego, królestwo Niderlandzkie liczy 180 miast, mających 1,646,601 dusz ludności i 3,670 gmin, ze 4,072,422 mieszkańców.

— Ostatni popis Amsterdamu okazał 200,784 dusz; w tej liczbie 103,893 kalwinów, 43,212 katolików, 22,063 ewangelików, 9,845 lutrów reformowanych, 777 ormianów hollenderskich (*remontans*), 1,945 anabaptystów, 237 episkopalnych, 18,978 żydów niemieckich, 2,520 żydów portugalskich, a 107 innych wyznań.

— Towarzystwa *Waterloo* w Batawii i *Soerabaya* obchodzą uroczyste rocznicę tej bitwy; jest zamiar wzniesienia monumentu na pamiątkę tego wypadku.

— Królewski okręt *Waterloo* 74działowy, przebył d. 11 listopada wielki kanał północnej-Hollandyi, do Nowego Diepu. Pierwszy to jest okręt liniowy, który odbył tę żeglugę po rzeczonym kanale.

— *Dnia 26 listopada.* —
(z *teyże* gazety.)

Postanowieniem d. 9 h. m. Król Jmć rozkazał gubernatorom prowincjonalnym, ażeby zalecili dawać przez cztery miesiące zimowe, herbatę z mlekiem, wszystkim więźniom.

— *P. Bailly*, lekarz francuzki, jeden z tych, którzy byli wysłani do Barcelony w r. 1821, pod czas grassowania tam żółtej gorączki, przybył do Brukseli. Sądzą, iż ma poruczenie od rządu, aby się udał do Gröningi, dla śledzenia natury panującej tam choroby.

— W *Grönindze* zabroniono teraz grzebać zmarłych po kościołach; zaraza zdaje się powoli ustawać.

— Od d. 21 b. m. parowy statek odbywa żeglugę, pomiędzy Amsterdame a Harlemem.

— Listy otrzymane z Amboiny, dochodzące do d. 26 sierpnia, nie nie wzmiankują o zamieszkach, które miały wybuchnąć na tej wyspie, jeżeli można wierzyć dziennikom angielskim.

— *Dnia 28* —

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Odebrano tu z *Londynu* wiadomość, iż ma być podany Parlamentowi bil ustanowienia stałego cła wchodowego po 12 szyllingów (24 zł. pol.) od kwarteru (półtrzecia korca miary polskiej) pszenicy. *Guy* zaś *Xiążę Buckingham*, mający wielki wpływ w obu Izbach Parlamentu Angielskiego, oświadczył się za takim ustanowieniem, można więc wnosić, iż będzie przyjętym.

Dla ubogich chorych zebrano w *Rotterdamie* składki 32,000 złotych hollenderskich, oraz znaczną ilość odzieży i żywności.

W roku przeszłym 1825 zawinęło do portów naszych 4763 okrętów, między którymi było 2397 krajowych, a 2366 zagranicznych.

Dnia 15 b. m. przeszło 500 więźniów w *Leenwarden* popsuło swoje narzędzia do roboty, i chciało się wydobyć na wolność. Surowe środki przywróciły porządek i spokójność.

KRÓLESTWO OBOJĘJ SYCYLI.

Neapol dnia 10 listopada.

(z *Monitora Warszawskiego*.)

Odkopywania w Pompei, które Król Jmć przytomnością swoją ożywia, coraz nowych i ciekawych przedmiotów dostarczają. Przed niedawnym czasem, w drugim pomieszkaniu Fullonica odkryto pięć szklanych flasz, które w próżnym przestworze, ziemią otoczonym, stały. Ziemia ta z czasem tak stwardniała, iż nabrała formy i trwałości drewnianey skrzyni. Nie spodziewano się wcale znaleźć w tych flaszach osobliwości jedyney w swym rodzaju, które nawet do niepodobieństwa się zbliża. W muzeum naszym za-

chowują wprawdzie owoce w Pompei odkopane, lecz tak są zepsute, iż tylko sama postać ich zewnętrzna przechowała się, i dla tego możnaby je najwłaściwiej nazwać mumiami roślinnemi. W tych flaszach znajdują się oliwki i przygotowane do stołu sosy, które przez 18 wieków tak się utrzymały, iżby sądzić można było, że niedawno stały na naszym stole. Naprzód posłano te flasze do muzeum dla przechowania, nie zastanawiając się bynajmniej, czy w nich znajdować się mogło. Dopiero 28 października, gdy należący do muzeum *P. Józef Campo* zaczął oczyszczać je z ziemi przylgłej do spodu naczyń, spostrzegł w dwóch flaszach ciemny osad na dnie, a przy ściślejszym badaniu, z wielkiem zadziwieniem postrzegł, iż to były oliwki, wybornie w stanie swoim naturalnym przechowane. W drugiej flaszy spostrzegł sos, z ikry rybiej przyrządzony. Natychmiast doniesiono o tem ministrowi dworu i samemu Królowi Jmć. Król Jmć rozkazał istoty te chemicznie rozebrać; i pierwiastki w szklanych słojach mocno zamkniętych, z którychby powietrze wyciągnięto, zachować; reszta zaś oliwek, równie jak istoty jeszcze nierozpoznane, w flaszach wykopanych mają pozostać, z których jednak powietrze ma być wyciągnięte, ile się da, aby dowód osobliwego tego przechowania został dla potomności.

N I E M C Y.

Od brzegów Menu d. 30 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Wkrótce ukończą się w *Monachium* narady względem taryfki celnej Bawarskiej. Zaczęły się d. 6 h. m. pod przewodnictwem *Taynego* Rady *Uttschneider*. Kommissją tę składają urzędnicy, fabrykanci i kupcy krajowi.

Poseł Pruski *Hrabia Grote*, obchodzący w *Hamburgu* dnia 25 b. m. swój 50letni Jubileusz, jako minister w *Hamburgu*, otrzymał honorowe prawo obywatelstwa tegoż miasta. Deputowani Senatu, Senatorowie *Jenisch* i *Silem*, którzy mu wręczyli ten dowód wdzięcznego uznania wysokiej zastugi, są synami owych Deputowanych Senatu, którzy przed 50 laty odebrali z rąk *Hrabiego* pierwszy list wierzytelny. Dnia tego dana była na ratuszu świetna uczta, na którą zaproszeni byli wszyscy Ministrowie, Konsulowie i t. d.

Frankfort dnia 2 grudnia.

(z *Monitora Warszawskiego*.)

W piątek, dnia 1 grudnia, nastąpiło uroczyste zagajenie Stanów Wirtemberskich w *Stuttgartu*.

— *Gazeta* polityczna z *Monachium* donosi: „Nowo-immatrykulowanych w uniwersytecie naszym jest już 750; w ogóle ma się 1,200 akademików znajdować. Mowy przy installacyi profesorów już się zaczęły d. 12 h. m. w małej sali posiedzeń akademii nauk: rozpoczął je najwyższy Radca lekarski i professor *Dr. Ringseis*, po którym nastąpił Radca górnictwa i akademii *Buader*. Dnia 22 między 10 a 12 mieli mowy profesorowie *Döllinger* i *Sendtner*: a dnia 2 i 3 Radca lekarski *Prof. Dr. Grossi*, i *Prof. Kabell*, w języku łacińskim; ostatni podał oraz 100 propozycy do dysputy publiczney. Dnia 24 nastąpił prof. *Dr. Zierl* i *Dr. Sökl*; d. 25 prywatnie uczył *Dr. Wolf* i *Dr. Reubei*. Takowe mowy miały jeszcze potrwać do ostatniego z. m.“

— Rada miejska, w *Gotha* wydała obszerny program do uroczystego wjazdu nowego władcy kraju *Xięcia Ernesta Koburgskiego* i *Gothayskiego*, który nastąpił dnia 25 z. m. Uroczystość tego wjazdu uświetniono przez odgłos dzwonów, wystrzały z dział w liczbie 101 razy, przez muzykę umieszczoną w miejscach przejazdu, i przez wywieszenie chorągwi narodowych na wieżach miasta. *Xiążę* przybrał na przystość następujący tytuł: *Xiążę sasko-koburski* i *Gotha, Juliaku, Kliwii* i *Bergu*, także *Engern* i *Westfali*; *Hrabia Thuringii*; *Margrabia Misnii*; *Xiążęcy Hrabia heenneber-*

ski; Xiążę Lichtenberg; Hrabia Marchii i Ravensbergu; Pan na Ravensteinie i Tonna.

FRANCYA.

Paryż d. 27 listopada.

(Journal de St. Petersbourg.)

Birża Paryzka w sobotę d. 25 listopada.

Pięć od sta, 100 fr. — Trzy od sta, 71 fr. 80. Akcye bankowe, 2062 fr. 50. — Pożyczka Królewska hiszpańska 55 $\frac{1}{2}$ — Pożyczka Haytańska, 710.

— Mylnie obwieścili niektórzy dzienniki, jakoby Król Jmć zapadł na podagrę, w obu nogach. Wprawdzie J. K. M. doświadczył był woleni lekkiego bólu reumatycznego, mogącego w części pochodzić z upadnienia, które mu się nie dawno przytrafiło; ból ten wszelako nie wstrzymuje Króla od chodzenia, i wyraźnie się uśmierza.

— Dr. Forlenze ofiarował J. K. W. *Madame*, Xiążnię *Berry*, dzieło obejmujące doświadczenia metafizyczne i sposoby powracania światła i wrażeń ślepych od urodzenia, po zdjęciu katarakty. J. K. W. wiedziała, iż on jeden we Francyi zdolny był do tych doświadczeń, wieszowała mu przeto postępu nadanego nauce lekarskiej.

— Codziennie bardziej się upowszechnia użycie surowcu żelaznego; budują z niego teraz mosty i statki parowe; w Anglii koleje na gościńcach, a w *Liverpool* nawet i kościoły. Zaczęto już robić fortepiany, z klawiaturą żelazną; instrumentate, wydoskonalone przez PP. *Pleyela* i *Komp.* w Paryżu, nie tylko mogą się równać z najlepszymi fortepianami angielskimi, lecz nawet z wielu względów je przewyższać. Trwałość ich budowy jest taka, iż prawie się nigdy nie rozstrajają. Deko pozbawione wielkich kawałów drzewa, służących wprzód za opór w naciąganiu strun, nabyły większej sprężystości i lepiej sprzyja ich drganiom. Dźwięk tych instrumentów jest zadziwiający, tak co do natężenia, jako i okrągłości, a mechanizm tak jest udoskonalony, iż można zarówno użyć z największą delikatnością, jako i nawiększą mocą: nie wątpimy przeto, iż gdy się bardziej upowszechnią, położą koniec sprowadzaniu fortepianów zagranicznych. PP. *Pleyel* i *Komp.* otrzymali także patent na fortepiana kwadratowe, jedno-strunowe. *Monitor* zaleca je szczególnie osobom mieszkającym na wsi, którym nie zawsze jest łatwo mieć nastrajacza.

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

— Dnia 28 listopada. —

Pani Bonpland, rozdzielona od lat pięciu od swego męża, którego Dr. Francia, były rządzca Paragwaju mocą wziąć rozkazał, powróciła z Brezylji do Europy, w celu proszenia różnych gabinetów, pomiędzy innemi francuzkiego, o wdanie się za sławnym i uczonym towarzyszem pracy i podróży Barona Humbolda; powróci ona wkrótce z Paryża do Brezylji, i usiłować będzie dostać się na miejsce, w którym P. Bonpland jest uwięzionym. Wiele już gabinetów za nim się wdawało. Francja nie dał się w żaden sposób poruszyć. Bonpland jest przyjacielem Boliwara; a Boliwar nawet i Cesarz Don Pedro nie wskórać nie mogli. Gdyby Pani Bonpland nie mogła i tą razą oswobodzić z długiej niewoli swojego małżonka, wtedy chce los jego podzielać.

— Dnia 30. —

(z Monitora Warszawskiego.)

Katolickie towarzystwo *dobrych xiążek*, odbyło swe posiedzenie ogólne pod przewodnictwem Xiążęcia *de Riviere*. Przedstawione tam zostało zdanie sprawy względem czynności z roku zeszłego, z którego okazuje się, iż towarzystwo rozdało pomiędzy lud przeszło 300,000 xiążek pożytecznych. Za to szlachetne postępowanie należy towarzystwu publiczne złożyć dzięki, i do dalszej gorliwości zachęcać to zgromadzenie, które powstawszy zaszczytnym staraniem Xiążęcia Mateusza de Montmorency, znajduje dziś protektora w znakomitej osobie gubernera Xiążęcia Bordeaux.

Namienić z tego powodu możemy, iż w We-

necyi podobne utworzyło się towarzystwo. Przewodniczy mu miejscowy Patryarcha.

— *Spektator trybunałów* donosi, iż *Gazeta sądowa* i *Kuryer francuzki*, szczególną w swoim rodzaju mieć będą sprawę, za ogłoszenie, iż tu-teysi hultaje, za wspólną z woźnicami publicznych powozów umową, dopuszczali się rozbojów i gwałtów nocnych. Obrażeni zarzutem tym woźnice, domagać się mają u sądu zadosyć uczynienia i zastosowania na potwarców kary, przepisanej prawem za obelgę wymierzoną na całą klasę jakową ludu.

— Pani *Schitz* (Niemka), która nie dawno grała rolę Agaty (we francuzkim języku) w *Wolnym Strzelcu*, zyskała wielkie oklaski, i zawarła umowę z dyrekcją teatru *Odeon*, na kilka jeszcze reprezentacyi.

ANGLIJA.

Londyn dnia 24 listopada.

(Journal de St. Petersbourg.)

Kapitan *Parry* poruczył w sobotę w kommiss bombardę *Hekle* w *Deptford*, mającą być opatrzoną na podróż do Szpicbergu. Porucznicy *Ross*, *Forster* i *Crozier*, mają mu towarzyszyć; pierwszy będzie dowodził z kapitanem *Parry* jednym ze statków, które przeciągną po lodach małe konie szkockie, zebrane na wyspach Orkadzkich.

— Dzienniki Nowego-Yorku zawierają wiadomość, iż rząd francuzki ma zamiar dostrzegać ściśle nowych praw względem żeglugi. Konsul amerykański w *Havre* doniósł sekretarzowi stanu w *Washingtonie*, iż skoro statki amerykańskie wzięły wprzód do Anglii lub Irlandyi, towary ich, nie mają już być przypuszczane do konsumpcyi francuzkiej, albo też, wypadnie opłacić nierównie większe cła, aniżeli są nałożone na towary, prosto przychodzące ze Stanów Zjednoczonych.

— Dzienniki nasze zawierają proklamacyą władzy wykonawczej kolumbijskiej, względem powstania jenerała *Paez*; datowana ona w Bogocie d. 12 lipca, a adressowana do rzeczy-pospolitej i całego świata.

— Dnia 20. —

(z Monitora Warszawskiego.)

Wychodząca w *Bombay* gazeta, w Nrze z dnia 24 czerwca, donosi ważną wiadomość o śmierci *Runjeet-Singha*, najpotężniejszego z Xiążąt tamtejszych, którego kraj styka się z krajami kompanii wschodnio-indyjskiej. Donosi oraz, iż dwaj synowie jego walczą o władzę najwyższą. Bez wątpienia, kompania przyymie pośrednictwo, a przez podział władzy, zmniejszy niebezpieczeństwo dla swych osad. Trzeci syn *Runjeeta*, ma być neutralnym.

— P. *Canning* w mowie swojej względem adresu, oświadczył, iż ministery um nie poda żadney propozycyi, tyczący się Irlandyi; dodał potem, iż jest zawsze gotów działać względem tego kraju, jak działał dotąd, i w tym względzie zgadza się zupełnie w zdaniu z P. *Brougham*.

— Przez postanowienie, wydane dnia 1 lipca w *Lima* przez rzeczpospolitą peruwiańską, rzeczpospolita *Bolivia* została uznana udziałnym i niepodległym krajem; jednakowoż to uznanie ma być oddane pod aprobacją najbliższego kongressu. Skoro stały rząd zostanie do *Bolivii* wprowadzony, Peru wyśle tam swojego posta.

Parlament. Hrabia *Lauderdale* przedłożył w izbie parów prośbę katolików z parafii *Keivene*, w hrabstwie *Meath* o wyzwolenie. Podobną prośbę podał Lord *Spencer* z hrabstwa *Mago*, rzekł przy tej okoliczności: „Od lat 40 jestem przekonany, że potrzebne są w ustawach zmiany, których suplikanci żądają. Od czasu połączenia trzech królestw, nie spuściłem z uwagi żadnego wydarzenia, aby dowieść, że żądania te zgadzają się z interesem rządu, z pokojem i sprawiedliwością. Dopóty się nie uspokoi Irlandya, dopóki tych praw nie otrzyma. Codziennie przybliża się chwila stanowcza, co dzień położenie kraju staje się niebezpieczniejszym, a ciągły upor oppozycyi przeciwko słu-

sznym domaganiom się naszych katolickich poddanych, musi koniecznie zrzucić okropną katastrofę. Spodziewam się, że pytanie względem oswobodzenia katolików, jeżeli zostanie nanowo podane, mieć będzie lepsze, niż dotąd powodzenie." (Kor. War.)

H I S Z P A N I J A. Kadyx dnia 4. listopada.

(Journal de St. Petersbourg.)

Wielu kupców tej twierdzy otrzymało przez Gibraltar, listy z rozmaitych części Ameryki, oto jest w krótkości, co zawierają najciekawszego: Z niewypowiedzianą trudnością zdołano zebrać w Meksyku 2 miliony 500,000 fr. na opłacenie w Londynie części procentów od jednej z pożyczek, a to w celu zaprobowania, azali tą błyskotką nie uda się zaciągnąć nowej pożyczki; lecz też same osoby, które się na pomienioną składały sumę, utrzymują, iż Anglicy nie dadzą się tém skusić, a rzeczpospolita straci półtrzecia miliona.

— Dnia 16. — (z Gazety Warszawskiej.)

Pan *Recacho* doniósł Królowi Jmci, iż był adjutant *Riega* wraz z zagranicznym wysokiego stopnia oficerem, przybył do Hiszpanii, dla wyrozumienia, jaki jest sposób myślenia mieszkańców, i doniesienia o tém komitetowi londyńskiemu. Kazano ich śledzić i uwięzić.

Słychać, iż wszyscy ministrowie nasi prosili o uwolnienie od urzędu, oprócz jednego tylko Pana *Calomarde*.

Pan *Souza* wyjechał z tutejszey stolicy na powrót do *Lisbony*.

— Dnia 21 —

Królowa zachorowała w *Eskuryalu*, i z tej przyczyny powrót dworu do tutejszey stolicy został nadal odłożony.

Według urzędowych doniesień, liczba zbiegłych do Hiszpanii portugalczyków nie przenosi 5000 osób, między któremi jest 200 kobiet, a z tych 5000, szóstą część wróciła już do Portugalii.

Xiążę *Abrantes* otrzymał pozwolenie powrotu do tutejszey stolicy, chociaż dwuletni czas wygnania jego do *Grenady* za dawniejsze konstytucyjne postępowanie jeszcze nie upłynął.

(z Monitora Warszawskiego.)

Królowa Jeymość od d. 11 b. m. jest słaba; nie spodziewają się jednak żadnych złych skutków. Zdaje się, iż febra nabrała właściwego sobie charakteru, i jey paroksyzmy wzmagają się z każdym początkiem nocy. Gazeta z dnia 16 donosi, iż lekarze żadnego nie widzą niebezpieczeństwa. Te urzędowe zapewnienie najwyższą sprawiło radość.

Hiszpański malarz *Aparicio*, uczeń *David*a, maluje teraz wielki obraz; wystawiający uwolnienie Króla hiszpańskiego przez Xiącia *Angouleme*. Zawiera on 70 portretów, i 120 innych figur. Scena w *Kadyxie*: duchowieństwo jest obecne; lud wydaje radośne okrzyki. P. *Aparicio* był naocznym świadkiem tej sceny. Wiadomo, że on malował sławny obraz, wystawiający wykupienie niewolników. Umieszczają tego artystę obok *Murilla*, *Velasqueza* i *Tintoretta*.

P O R T U G A L I A.

Lisbona dnia 11 listopada.

(z Gazety Warszawskiej.)

Zdaje się, iż wkrótce weydzie tu korpus Angielski, i pozostanie aż do urzędzenia wojska naszego. Na wczorayszej tajnej sessyi Stanów, naradzano się, jak słychać, o środkach zabezpieczenia kraju.

(z Monitora Warszawskiego.)

— Dnia 12 listopada —

Izba deputowanych odbyła swe posiedzenia

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Litewskiego Wojennego Gubernatora.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

na dniu 8, 9 i 10 b. m. Minister skarbu odczytał swój wniosek tyczący się niektórych zmian w urządzeniu kassowem wojskowym, względem prowincjonalnych poborców, i kassy indyjskiej. Minister wojny również ze swej strony przedstawił wniosek względem wyroku królewskiego z roku 1763, zabraniającego sądom wojennym rozpoznawania zbrodni stanu. Do bliższego zgłębienia tej rzeczy, wyznaczono kommissyą.

Oddział wojska angielskiego, z eskadry na ląd wysadzony, 150 żołnierzy wynoszący, udał się znowu na okręty w dzień otwarcia kortezów.

W Ł O C H Y.

Rzym dnia 16 listopada.

(Journal de St. Petersbourg.)

Dnia 9 b. m. odprawiono uroczystość stoletnią poświęcenia bazyliki *ś. Jana Latrana*. Kościół ten był poświęcony przez *ś. Sylwestra* biskupa w r. 324; papież *Grzegorz II* poświęcał go nanowo d. 5 czerwca 750 r.: wściekłość bowiem ikonoklastów zupełnie go była zniszczyła. Po wielkich w nim odmianach uczynionych przez papieżów *Innocentego X*, *Alexandra VII* i *Klemensa XI*, papież *Benedykt XIII* odnowił tę ceremoniją dnia 28 kwietnia 1726 r.

— Xiąże *Vicenzo Giustiniani*, brat kardynała tegoż nazwiska, zakończył życie w letniem swoim pomieszkaniu w *Bassano*.

A M E R Y K A. P Ó E N O C N A.

(Journal de St. Petersbourg.)

Dzienniki amerykańskie ogłosiły traktat, zawarty zeszyły wiosny, pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a *Daniją*, przez *P. Clay* i kawalera *Parderson*. Główne jego warunki, których treść jest następująca, zdają się być oparte na sprawiedliwych i swobodnych zasadach wzajemności.

1) Równość cła heczkowego, zostawijająca wolną kompetycyą żeglugi obu krajów.

2) Wzajemna wolność przywozu i wywozu w jednym i drugim kraju, na statkach każdemu właściwych, tego wszystkiego, cokolwiek może być prawnie wprowadzanem i wyprowadzanem, nie tylko z krajów tych, lecz i wszystkich zagranicznych, oprócz niektórych mniej znaczących wyjątków.

3) Redukcyja opłat celnych pobieranych z okrętów Stanów Zjednoczonych, w cieśninie *Sund* i *Belt*, do opłat pobieranych od narodu, któremu najwięcej sprzyja *Danija*.

4) Wolność wszystkim okrętom Stanów Zjednoczonych, prowadzenia handlu z wyspami *Duńsko-Antyllskimi* i każdym innym krajem nie tylko z *Daniją*, podobnie jak i okręty *duńskie*.

5) Przywilej dla obywateli amerykańskich na przenoszenie swoich własności z wysp *duńsko-Antyllskich*, bez innych opłat, prócz tych, jakie są przepisane dla poddanych *duńskich*, którzyby chcieli podobne przedmioty wyprowadzać z wysp pomienionych.

S Z W E C Y A.

Sztokholm d. 31 października.

(z Monitora Warszawskiego.)

Król Jmć Szwedzki, postanowieniem swoim zmniejszył cło wchodowe od mąki żytney do 1 kwietnia roku przyszłego, ponieważ brak wody utrudza nadzwyczaj jey mielenie. Donoszą z niektórych okolic, że mrozy terazniejsze, jeszcze bardziej zmniejszyły wodę po stawach, i tém bardziej utrudniły mielenie.

Ajenci *Baszy Egiptu* prosili rządu szwedzkiego, aby im wolno było zbudować kilka okrętów na warstatach szwedzkich; lecz odebrali odpowiedź odmowną.

Wilno dnia 10 Grudnia r. s. 1826 Roku.

3 ИМПЕРАТОРСКАГО Воспитательнаго Дома, опъ С. Петербургскаго Опекунскаго Совета симъ объявляеца: что въ ономъ продаеца съ публичнаго торга заложённое и пророчённое недвижимое имённе подполковника Викентія Игнатьевича Чаплица, состоящее Могилевской губернии Мстиславскаго повѣша при имённи Колесникахъ въ деревняхъ Фуршоръ 142, Лысовой Буръ 58, Конарцинь 50, Максимовкѣ 45, Анпоновкѣ 12, Зимничкахъ 15, и селѣ Колесникахъ 78, и шого 400, ревизскихъ мужеска пола душъ, съ рожденными послѣ ревизіи, со всею принадлежающею къ нимъ землею и всякимъ на оной спроеиёмъ; для чего назначены сроки торгамъ будущаго 1827 года въ февраль мѣсяцъ первый 3го, второй 8го, и третій 10 числъ. Желающія купить имённе сіе, могутъ являеца въ Опекунскій Советъ показанныхъ числъ въ присудственное время, и видѣть въ ономъ продаваемому имённю опись и условія.

Експедиоръ Осмоловски.

3 Od Sankt-Petersburskiej Opiekuńczej Rady CESARSKIEGO Domu wychowania ninieyszem ogłasza się, iż w niej przedaje się z publicznego targu oddany w ewikcyi i przeterminowany nie ruchomy majątek Podpółkownika Wincentego Ignatjewicza Czaplica, położony w Mohilewskiej Gubernii we mściławskim powiecie w majątku Koleśnikach we wsiach: Futorze 142, Łysowey Burze 58, Konarszczynie 50, Maximowce 45, Antonowce 12, Zimniczkach 15 i we wsi Koleśnikach 78 w ogóle 400 rewizyynych pfcі męzkiey dusz, z urodzonymi po rewizyi, ze wszelką należącą do nich ziemią, i wszelkiem na niey zabudowaniem; do czego naznaczone terminy do targow w następującym 1827 roku w miesiacu february: pierwszy 3, drugi 8, a trzeci 10 dnia; życzący kupić ten majątek, mogą przybyć do Rady Opiekuńczej oznaczonych dni w czasie posiadzenia i widzieć w niej przedającego się majątku inwentarz i warunki. Expedytor Osmołowski.

Od Litewsko - Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięty w tuteyszej Gubernii w mieście Wilnie bez paszportu Paweł bez nazwiska, powiadał na examinie, że od urodzenia ma lat 30, jakiego stanu i kto byli jego rodzice, również mieysca urodzenia swego nie wie, rodzeństwa nie ma i w rewizyi nigdzie nie zapisany; dla nie potwierdzenia tego najmnieyszym dowodem; na mocy Ukazu Rządzącego Senatu pod d. 29 augusta 1807 roku; podług rezolucyi tego Rządu pod d. 26 listopada 1826 r. wyszły, uznany za włóczęę, i na mocy 10 paragrafu Naywyższego Jego CESARSKIEY Mości Ukazu, d. 23 februaryi 1823 r. Rządzącemu Senatowi danego, uznany za włóczęę i odesłany do Tobolskiej Magistratury o zsyłkowych dla zesłania na Syberją; o czym zgodnie z 12, 13, 14 i 15 punktem tegoż Naywyższego Ukazu, uwiadamiają się, właściciel tego włóczęę, albo gromada do ktorey należał. Przymioty pomienionego włóczęę: wzrostu 2 arsz. 4³/₈ wierz., twarzy okrągłej, włosów na głowie ciemnobład, brodę i wąsy goli, nosa miernego, oczu błękitnych.

Assesor Józef Szulc.
Sekretarz Lubanski.
Za naczelnika Stołu Szyldowicz.

1 W sklepie ubogich domu Towarzystwa Dobroczyńności, są do sprzedania krzyżyki na pamiątkę 50-letniego jubileuszu w roku 1826.

1. Sąd Exdywizorski na usatysfacyonowanie kredytorów i donataryuszów zeszłego s. p. Wincentego Wołodkowicza Podkomorzego Wileyskiego wyznaczony, na skutek swojego wyroku w dniu 27 września idącego roku postanowionego, celem ostatecznego ukończenia poruczonego sobie dzieła, zebrawszy się w pełnym komplecie do dóbr Illi, gdy mimo dwókratne awizacye potrzykrotnie w Gazetach umieszczane w ciągu dni kilku niedoczekał się stannosci ze strony pretensorów; celem więc zapobieżenia dalszey przewróce i wynikającym ztąd dla massy stratom, postanowił na żądanie dziedzica po raz ostatni zawiadomić interessowane osoby: że na wzięcie sprawy do namowy termin w dniu 18 grudnia następnego mca przeznaczył; a razem ostrzedz każdego z pretensorów, że jeżeliby którykolwiek z nich od daty dzisieyszej do terminu na wzięcie sprawy w namowę zakreślonego, to jest do dnia 18 grudnia, nie objawił swojego dopominku, że w takim razie Sąd Exdywizorski nie czyniąc pod żadnym pretextem odkładów, i nieuważając na niestannosc lub odcyście ktoreykolwiek strony, Izbę Sądową w terminie wyżej naznaczonym zamknie i na wszelkie nieobjawiane pretensye jakie tylko do funduszu zeszłego Wołodkowicza odnosić się mogą, amissyą zapisze. Roku 1826 mca listopada 30 dnia.

Michał Łapicki Pisarz Z. P. Wiley. Exdywiz.

Zygfryd Buynicki Exdywizor.

Jakub Estko Sędzia Ziem. Ihumeni. i kawaler.

1 Ignacy Bucewicz b. Sędzia Ziemski Powiatu Minskiego, Stanisław Łyżkiewicz b. Podsekdek Ziemski Powiatu Borysowskiego, i Justyn Chomski Sędzia Ziem. powiatu Wileyskiego, Remissą Sądu Głównego Minskiego 2go Departamentu naznaczeni na rozdział majątku Haci Exdywizorowia.

Oznajmujemy ninieyszym Obwieszczym Listem JO. Xięciu Ignacemu z Kozielska Puzynie Staroscie Dziewieniskiemu i Kawalerowi Ordęrow Orła Białego i s. Stanisława 1szej klasy jako Debitorowi, oraz JWW. i WW. Wierzycielom dopominki i pretensye swoje do tegoż debitora mającym, iż my w górze wyrażeni Urzędnicy, spełniając wolę i przedpisania Jurydykcyow wyższych, gdy w dniu 15 miesiaca nowembra biejącego roku jako na termin przez Awizacyą naznaczony i ogłoszony, do majątności Xięcia Puzyny nazwaney Haci w Minskiej Gubernii w Powiecie Borysowskim położoney dla kontynuacyi rozpoczętych własciowych Exdywizorskich czynności powodem zajęcia się innemi obowiazkami urzędowemi w komplecie zjechać niemogliśmy; aby przeto poruczone dzieło Exdywizorskie bez należytego ciekun nie pozostało, i jak nayrychley postępowanie swoje wzięło, czas i termin na zjazd Sądu Exdywizorskiego do majątności Haci od daty ninieyszego obwieszczzenia, to jest od terminu onego w majątności Haci położenia, za niedziel sześć naznaczywszy, wszystkich w ogólnosci tak debitora jako i wierzycieli o tém zawiadamiamy, i w Gazecie Kuryera Litewskiego ninieysze Innotunencye zamieszczamy. Datt 1826 miesiaca nowembra dnia.

Ignacy Bucewicz b. Sędzia Ziemski Minski Kawaler i Exdywizor.

Stanisław Łyżkiewicz b. Podsekdek Ziemski Powiatu Borysowskiego i Exdyw.

Justyn Chomski Sędzia Ziemski Powiatu Wileyskiego Exdywizor.

Roku 1826 miesiaca gbra 25 dnia Woźny

niżej wyrażony świadczą, iż tego obwieszczenia kopią z nim zgodną z instancyi Urzędników Sąd Exdywizorski w majątności Haci składających, a mianowicie: JW. Ignacego Bucewicza b. Sędziego Ziemskiego Powiatu Minskiego, WW. Stanisława Łyszkiewicza b. Podśędka Powiatu Borysowskiego i Justyna Chomskiego Sędziego Powiatu Wileyskiego, oczewisto w majątności Haci w Powiecie Borysowskim sytuowanej JO. Xięciu Ignacemu Puzynie Staroście Dziewieniskiemu i Orderow Kawalerowi Debitorowi, oraz kredytorom podałem i o terminie zjazdu Sądu Exdywizor. do teyże majątności Haci za tygodni sześć od daty podania niniejszego obwieszczenia zawiadomilem. Datt jako wyżej, Kazimierz Zimnicki Woźny Ziemski Powiatu Borysowskiego.

Roku 1826 miesiąca gbra 24 dnia przed Aktami JEHO IMPERATORSKIEY MOŚCI Ziemskimi Pawiatu Borysowskiego, stawając osobiscie JP. Woźny takowy Kwit Relacyiny podanego Obwieszczenia ustnie zeznał i to swe zeznanie w Protokule zeznań podpisem własnoręcznym stwierdził. Przyjąłem Bogusław Giedroyć Regent Ziemski Powiatu Borysowskiego.

1 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski nad majątkiem Szarkowszczyzną zeszłego Mateusza Boguckiego napoczęty, stosownie do ogłoszenia swego w dniu 15 idącego miesiąca listopada ad fundum przybywszy, dla niejawnienia się kredytorów ze wszelką gotowością, kończyć Taxy i Exdywizyi nie mogą, zwłaszcza iż wielu nieprzybyło na takowy termin. Zatem Sądy swoje do dnia 15 miesiąca marca następnego 1827 roku odwoławszy, w ostrzeżeniu tychże kredytorów i pretensorów oraz debitorów, jakimi są JWW. Sulistrowskim, aby niewiadomością nie wymawiali się, że w oznaczonym terminie zjechawszy wezmie Komursową Sprawę ku oczewistemu ostatecznemu rozwiązaniu, i dla niejawnionych się, skutkiem prawa i Remissy wieczną Amisssią zapowie, i takowe ostrzeżenie dla powtórney awizacyi do Kurjera Litewsko-Wileńskiego podaje. Działo się w Szarkowszczyźnie 1826 listopada 21 dnia.

Józef Zaba b. P. Z. P. D. Prezydujący Exdywizor.

Zygfryd Buynicki b. Podśedek Exdywizor.
Józef Korsak Z. P. D. Pisarz Exdywizor.
Xawier Lenkiewicz Regent.

2 Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, aby pozostałych po zesłanym na Syberią na zaludnienie w dniu 9 maja 1825 roku za różne wykroczenia, człowieku Hryszce Jakowlewie, żony Salamandry Jakowlewey z trzema synami: Trofimem, Michecem i Panfilem, niewiadomo gdzie teraz znajdujących się, jako niezapisanych do rewizyi, nikt u siebie nie trzymał, i nie dawał im przytułku, lecz aby ich dostawił do najbliższej Władzy Polieyyney.

Sowietnik O. Anderson.
Sekretarz Sokołowski.

Naczelnik Stołu Gubernialny Sekretarz Dybowski.

3. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż zgodnie z rozrządzeniem wyższej Zwierzchności, opartem na Ukazie Rządzącego Senatu, danym dnia 21 julii t. r. Sankt-Petersburskiemu Wojennemu Jenerał Gubernatoro-

wi, majątek odstawnego protupiey junkiera Antoniego Żaby, położony w Oszmiańskim powiecie, z przy czyny że ten Zaba niedobrze zarządzał tym majątkiem, postanowiono, na mocy Ukazu 1817 roku d. 4 apryla, oddać pod zarząd Opieki Szlacheckiey z nałożeniem na ten majątek w prawie wieczystym i przelewie jego zaprzeczenia. Grudnia 2 dnia 1826 roku.

Assesor Józef Szulc.
Sekretarz Lubaiski.

2. Niżej podpisana zawiadamia przez niniejsze, iż przybyła ze Stolecznego Miasta Warszawy w celu zajmowania się w Mieście Wilnie robotą Strojów Damskich; gdzie można na zakaz dostać modnych fasonow kapeluszw, jako też piór i kwiatów; niemniej przyymuję do przerabiania i prania, stare pióra i kapelusze; a to wszystko za pomierną cenę. Mieszkam w domu Kuntza N. 15 na przeciw obwachtu. xbra 3 d. 1826 roku. Elżbieta Oklejewska.

3. Niżej podpisany w imieniu Teresy z Kościatkowskich Skurewiczowey b. Sędziny Ziem. Witkomierskiej i Karoliny z Kościatkowskich Markiewiczowey Poruczn. Gwar. Woysk Ross. sukcesorek zeszlých Mikołaja i Franciszki z Weysenhoffow Kościatkowskich Marszał. ptu Witkomierskiego, czyni niniejszą awizacyą w rzeczy takowey: iż rzeczone sukcesorski mając ze stopnia rodziców swoich exdywizorski proceder, drogą apellacyi do Rządzącego Senatu przeszły, a szanując spokojność ohywatelską i nie mając zamiarow zwiększenia swojej fortuny przez zyski processowe, wzywają wszystkich kredytorów i pretensorów rodziców swoich do przyjacielskiego ułożenia się i wzajemnego jednania, przyczem też sukcesorski zaręczają, że skoro wzmiankowani kredytorowie zechcą rzecz kończyć przez ugodę to sukcesorki przy zawieranych układach, nietylko wszelką powolność okażą, ale nawet są w postanowieniu znaczną część z funduszu po matce niezaprzeczenie do ich należnego, na korzyść kredytorów odstąpić, jeżeliby zatem nie raz rzeczoni kredytorowie i pretensorowie raczyli usłuchać głosu niniejszego wezwania; zechcą znajdować się na przyszlých S. jerskich kontraktach w Mieście Guber. Wilnie, dla traktowania interessu, albo z niżej podpisanym, albo z W. Józefem Markiewiczem Porucz. pełnomocnie do tego upoważnionemi. Dat r. 1826 listopada dnia.

Franciszek Skurewicz b. Sędzia Ziem. Wił.
Dozwolono drukować 8 listopada 1826 r.
Cenzor S. Zukowski.

3 W Dniu 28 przeszłego miesiąca nowembra, znaleziona została w Teatrze srebrna tabakierka, przez Unter Oficera Wileńskiej Zandarmskiej komendy Jana Nowickiego, która oną natychmiast złożył do Zwierzchności; kto więc takową tabakierkę zgubił raczy zgłosić się do mnie, dla opisania skada oney tabakierki, która natychmiast właścicielowi będzie zwróconą. Decembra 1 dnia 1826 roku.

Policmeyster Podpółkownik Chrzastowski.

3. Dnia wczorayszego 2go grudnia z wieczora przechodząc przez Plac Ratuszowy, ulicą Niemiecką i Zawileńską Bramę, zgubiono, na obrączce stalowey 6 małych kluczykow, uprasza się nayspokorniey ktoby znalazł, odesłać do Apteki W. Szulca na ulicy Niemieckiey za co odbierze życzącą nagrodę.

2. U niżej podpisanego murgrabiego domu JOX. Jenerała Puzyny przy murach śś. Michalskich położonego; jest do sprzedania Kocz wiedeński i bryczka kryta na rysorach za nayspokorniejsze ceny. Ignacy Sciechliński.